

42 (ויקרא כו לב) 'כל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט', ומאחר שבמעשר
43 נתמעטו כלאים בגזירה שוה מקדשים כמו שנתבאר לעיל, אף
44 לענין בכור נתמעטו. 'א' נָמִי מכאן נלמד למעט כלאים בבכור,
45 שאם הנדמה הקל מכלאים אָמַרְתָּ לֹא – שאינו קדוש בקדושת
46 בכור, וכמו דְּבָרֶיךָ לגבי בכור (במדבר יח יז) 'אִךְ בְּכוֹר שׁוֹר', ויש
47 לדרוש עַד שֶׁיֵּהָא הוּא במראה של שׁוֹר, וּבְכוֹרוֹ במראה של שׁוֹר,
48 ולא שיהיה הוא במראה אחד ובכורו במראה אחר, כְּלָאִים החמור
49 מנדמה, מִפְּעֵי שֶׁאִינוֹ קדוש.
50 אֵלָּא, כִּי אֵימָר הַבֵּינִי אֵב דְּרָבָא, לְעֵנֵי פֶטֶר חֲמור, שצריך לפדותו
51 בשׁה ולתתו לכהן, וממה שנאמר בו 'שׁה' יש למעט כלאים, וכמו
52 שנאמר (שמות יב יג) 'כָּל פֶּטֶר חֲמור תִּפְדֶּה בְּשֶׁה'. וּבְדִתְנֵן, אֵין
53 פֻּדִין פֶּטֶר חֲמור לֹא בְּעֵגֶל, משום שנאמר 'שׁה' וְלֹא בְּחִית, כגון צבי
54 ואיל, וְלֹא בְּשִׁחוּטָהּ ואף אם הוא שׁה, משום שלאחר שנשחט אינו
55 נקרא 'שׁה', וְלֹא בְּמִרְפָּה – שיש בה מכה שסופה למות ממנה, וְלֹא
56 בְּכִלְאִים – שנולדה משני מיני בהמות, כגון מתיש הבא על רחל,
57 ואף ששני המינים הם 'שׁה' וְלֹא בְּכֹז – כלאים שנוולד מבהמה
58 וזחיה, כגון מתיש וצביה, והוא ספק חיה ספק בהמה.
59 שואלת הגמרא: וְלִרְבִּי אֶלְעָזָר דִּמְתִּיר לפדות פֶּטֶר חֲמור בְּכִלְאִים,
60 וכמו דִּתְנֵן במשנה שם, רְבִי אֶלְעָזָר מְתִיר בְּכִלְאִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא שׁה
61 – כיון ששני המינים שנוולד מהם נקראים שׁה. אם כן לדעתו לְמֵאִי
62 הִלְכָתָא – לגבי מה נאמר הבנין אב של רבא, שכל פסוק שנאמר
63 בו 'שׁה' בא למעט כלאים.
64 אֲמַר לָךְ רְבִי אֶלְעָזָר, כִּי אֵימָר דְּרָבָא, לְטַמֵּא שְׁנוֹלֵד מִן הַחֲמור
65 וְעִבְרוֹ מִן הַטֹּמֵא, וכגון סוס שנוולד מפרה ואביו סוס, שדינו
66 כבהמה טמאה ואסור באכילה, שכיון שנאמר (דברים יד ד) 'זאת
67 הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר שֶׁה כְּשִׁבִים וְשֶׁה עֲזִים', יש ללמוד
68 מה'שׁה' למעט אופן זה שנתעברה מטמא וילדה טמא, שאסורה
69 באכילה. וְלִימוד זה הוא דִּלָּא דְּעַת רְבִי יְהוֹשֻעַ, דְּאִי כְּרִי יְהוֹשֻעַ,
70 מ'שֶׁה כְּשִׁבִים וְשֶׁה עֲזִים' נִפְקָא לִיה דבר זה, ממה שנאמר 'כבשים'
71 'עזים' בלשון רבים, ומשמע עַד שֶׁיֵּהָא אֲבִיו בְּכֹש וְאִמוֹ בְּכֹשָׁה –
72 כלומר מִן טהור, אך בהמה זו שאביה טמא אסורה באכילה,
73 ולדבריו אין לומדים כן מ'שׁה'.
74 מקשה הגמרא: וְהִזְדַּחַת מִטְמֵאָה מִי מִיעֲבָרָא – וכי בהמה טהורה
75 יכולה להתעבר מבהמה טמאה, שהוצרכו רבי אלעזר ורבי יהושע
76 ללמד שאסורה באכילה. מתרצת הגמרא, אֵין – אכן, יש אופן
77 שבהמה טהורה התעברה מבהמה הנקראת 'טמאה', ואת הולד
78 שלה צריך למעט. שכן נחלקו רבי שמעון ורבי יהושע (בבכורות ז.)
79 בבהמה שנולדה לאב ואם טהורים, אלא שאין לה סימני טהרה,
80 שפרסותיה קלוטות, ולדעת רבי שמעון אסורה באכילה, ולרבי
81 יהושע כיון שיש לה סימן אחד של טהרה מותרת באכילה, וזוה
82 מדובר כאן, כגון דְּתִיבָא לָן

1 מקשה הגמרא: וְהִיא בתחילת הפסוק האמור לְנָפִי קְדָשִׁים, נָמִי
2 נָאֵמַר 'שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב', שהם מינים שאֵין אֲתָה יוֹכֵל לְהוֹצִיא כְּלָאִים
3 מִפְּנֵיהֶם, וְנָרְפִי מה'א' האמור שם כלאים, וכמו שנתבאר לגבי
4 גניבה.
5 מתרצת הגמרא: מִדְּסִיפָא לְמַעַט – כיון שה'א' האמור לגבי כֶּשֶׁב
6 או עז, בהכרח בא למעט, וכמו שנתבאר, רִישָׁא נָמִי – אף ה'א'
7 האמור ברישא בא לְמַעַט כלאים ולא לרבות.
8 מקשה הגמרא: אֲדִרְבָּה, מִדְּרִישָׁא לְרִבּוּת – נאמר שכיון שה'א'
9 האמור לגבי 'שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב' בהכרח לרבות הוא בא, סִיפָא נָמִי –
10 אף ה'א' האמור בסיפא בא לְרִבּוּת ולא למעט. מתרצת הגמרא,
11 הֵיא מֵאִי – מה קושיה היא זו, אִי אֲמַרְתָּ בְּשִׁלְטָא, שבשניהם בא
12 ה'א' לְמַעַט, הוּא דְּאִיצְטְרִיךְ תְּרֵי מִעוּטֵי – מובן שלכך צריך לשני
13 מיעוטים, דָּאף עַל גַּב דְּאִיצְטְמֵט כְּלָאִים – שאף לאחר שנתמעטו
14 כלאים עדיין אִיצְטְרִיךְ לְמַעוּטֵי – צריך מיעוט נוסף למעט את
15 הנדמה. אֵלָּא אִי אֲמַרְתָּ שבשניהם בא ה'א' לְרִבּוּת, יש להקשות,
16 תְּרֵי רִיבּוּי לְמָה, הלא הִשְׁתָּא אף כְּלָאִים אֲדִרְבִּי לִיה שכשרים
17 לקרבן, נִדְמָה מִפְּעֵי – האם צריך עוד לרבות את נדמה, הרי יש
18 ללמוד להכשירו מקל וחומר. ובהכרח שה'א' בא למעט ולא
19 לרבות.
20 הגמרא חוזרת לדון בדברי רבא לעיל. מקשה הגמרא: אֵלָּא הֵא
21 דְּאֵמַר רַבָּא הֵי כְּנָה אֵב, כָּל מְקוֹם שֶׁנָּאֵמַר 'שׁה' אֵינוֹ אֵלָּא לְהוֹצִיא
22 אֵת הַכְּלָאִים. לְמֵאִי הִלְכָתָא – לגבי איזה דבר נאמר בנין אב זה. אִי
23 לְעֵנֵי הקרבת קְדָשִׁים, שיש למעט בהם כלאים מ'שׁה', וכמו
24 שנאמר (במדבר טו יא) 'אוֹ לִשָּׁה בְּכָשִׁים אוֹ בְּעֲזִים', אין צורך
25 בכך שהרי בְּהִדְיָא כְּתִיב כֹּה – בפירוש נאמר בהם למעט כלאים,
26 וכמו שנדרש לעיל 'שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב' פֶּרֶט לְכִלְאִים.
27 וְאִי נאמר בנין אב זה לְעֵנֵי מַעֲשֶׂר בהמה, ללמד שבהמת כלאים
28 פטורה ממעשר, וכן אינה נספרת למעשר עם שאר הבהמות
29 להשלימם למנין עשרה, ויש ללמוד כן ממה שנאמר (ויקרא כו
30 לב) 'כָּל מַעֲשֶׂר בְּקָר וְצֹאן כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט הָעֶשְׂרִי
31 יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַה', ו'צֹאן' היינו 'שׁה', אף כאן אין צורך בכך, שהרי
32 'תַּחַת' ו'תַּחַת' לִיף מִקְדָּשִׁים – כל דיני מעשר למדים בגזירה שוה
33 'תַּחַת תַּחַת' מקדשים, שבמעשר נאמר (שם) 'כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת
34 הַשֶּׁבֶט', ובקדשים נאמר (ויקרא כב כז) 'וְהָיָה שְׂבַעַת יָמִים תַּחַת
35 אֲמוֹ, ומאחר שבקדשים נתמעטו כלאים מ'שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב' כמו
36 שנתבאר לעיל, אף לענין מעשר נתמעטו.
37 וְאִי נאמר שהבנין אב נצרך לגבי בְּכוֹר, ללמוד מ'שׁה' האמור
38 בבכור למעט כלאים, וכמו שנאמר (ויקרא כו כז) 'אם שׁוֹר אִם שֶׁה
39 לָהּ הוּא', אף כאן אין צורך בכך, שהרי 'הַעֲבָדָה' ו'הַעֲבָדָה' לִיף
40 מִמַּעֲשֶׂר – כל דיני בכור למדים בגזירה שוה ממעשר, שבבכור
41 נאמר (שמות יג יב) 'וְהָעֲבָרְתָּ כָּל פֶּטֶר רָחֵם לָהּ', ובמעשר נאמר

אגרות קודש

ב"ה, ד' מנ"א, תשי"ח

ברוקלין.

ועדת החינוך אשר בכפר חב"ד

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבם מכ"ו תמוז, בו כותבים ע"ד סידור המסיבות שבת, ובודאי גם בהנוגע להבנות ת"י סדרו ענין זה כמובן בהדרכת נשי ובנות חב"ד ת"י אשר בכפר חב"ד.

ויהי רצון שהן המסיבות לבנים והן המסיבות לבנות יצלחו להחדיר בהבנים והבנות עוד יותר ועוד יותר עניני יהדות תורה ומצוות, מוארים באור וחוס חסידות.

המשך בעמוד הבא

בבא קמא דף עז עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) רה

דאיעבר מקלות – שידוע שאמה של בהמה זו היתה טהורה אלא שנתעברה מקלות, שפרסותיו של אביה היו שלמות כבהמה טמאה, ולא סדוקות כבהמה טהורה, ולא היה לו אלא סימן אחד משני סימני הטהרה שבבהמה, שהיה מעלה גרה. ובהמה זו שגולדה מקלות לומדים רבי אלעזר ורבי יהושע לאוסרה באכילה. ומה שנקרא הקלות 'טמאה' היינו רבי שמעון שאוסרה באכילה. הגמרא מביאה ספק בגונב בהמה הקדש: קעי רבא, הנודר ואומר 'הרי עלי עולה', והפריש שור לנדרו, ובאחר ונגב את השור, מי פטר נגב נפשיה – האם יכול לפטור הגנב עצמו מחובתו כלפי הבעלים בקבש – על ידי שיחזיר כבש, לדעת רבנן, או בעזלת העוף – תור או בן יונה, לדעת רבי אלעזר בן עזריה, שזהו המין הפחות שיכולים הבעלים להביא לנדרם, וכמו דתנן, הנודר ואומר 'הרי עלי עולה', וביא לפחות בקבש לעולה, ואינו יכול להביא עוף. רבי אלעזר בן עזריה אומר, וביא אפילו תור או בן יונה, ואף כאן יש להסתפק, מאי, מי אמרין שם 'עולה' קביל עילוי – הבעלים קיבלו על עצמם להביא קרבן הנקרא 'עולה', ויכול הגנב לומר לבעלים, עולה התחייבת ועולה החזרתי לך, ואף אם אחזיר לך כבש או עוף לא הפסדתיך דבר, שהרי יוצא הנך ידי חובת נדרך בהם, או דלמא, מי אמר ליה – יכולים הבעלים לומר לגנב, אמא מצוה מן המובחר גנינא למיעבד – אני רוצה לעשות מצוה מובחרת, ולהביא לנדרי שור המובחר מכבש או עוף, וצריך הגנב לשלם לבעלים שור. ברי דאביי ורבי אבהו – אחר שנסתפק רבא בדיון זה, חזר ופשט ודבריו, שאכן הגנב פטר – יכול לפטור עצמו בקבש לרבנן או בעזלת העוף לרבי אלעזר בן עזריה, שכיון שכל חיובו הוא כלפי הבעלים, נפטר הוא במה שיביא הכבש או העוף, שבכך הוציאם ידי חובת נדרם, ועל מה שהקדש נפסד אינו חייב לשלם, שהרי נאמר (שמות כב ו) ונגב מבית האיש, ולא מבית הקדש, וכמו שדרשו לעיל (עו.).

רב אחא בריה דרב איקא מתני לה ביהדיא – היה שונה את דברי רבא בפרוש ולא בלשון ספק, אמר רבא, האומר הרי עלי עולה, והפריש שור, ובא אחר ונגבו, פטר עצמו בקבש לרבנן, ובעזלת העוף לרבי אלעזר בן עזריה:

משנה

הגונב שור, ומכרו חוץ מחלק אחד ממאה שבו, ששייר בשור שאותו לא מכר, או שגנב שור שהיה לו בו שותפות עוד קודם הגניבה, וטבחו או מכרו, ונמצא שלא טבח ומכר באיסור את כל השור, בשני אופנים אלו אינו משלם ארבעה וחמשה, משום שלא מכר את כל השור. וכן תשומת בהמה שגנב ונתנה לה – מתה הבהמה בידו תוך כדי השחיטה, ותחלוף – שקרע מנחיריו עד ליבו, והמקער – שעקר את סימניו, בכל אלו משלם תשלומי קפל על הגניבה ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה על הטביחה והמכירה, שאין אופנים אלו נקראים טביחה:

גמרא

מבררת הגמרא: מאי חוץ מחלק אחד ממאה שבו – איזה חלק מהבהמה אם שיירו נחשב שיויר לענין שלא מכר את כל השור להתחייב ארבעה וחמשה. מבארת הגמרא: אמר רב, חוץ מקרב הניתר עמו בשחיטה – דווקא אם שייר חלק הניתר באכילה על ידי שחיטת הבהמה, כגון חלק מבשרה. אך אם שייר מעור הבהמה או מקרינה או מצמרה, שלא השחיטה מתירה אותם באכילה, אינו נפטר. ולי אמר, אף אם מכר כל הבהמה חוץ מגזיותיה – ששייר מצמרה, הרי זה שיויר במכירה ופטור. וכן תנא במתניתא – בברייתא, שאם מכר חוץ מגזיותיה פטור.

הגמרא מקשה בברייתא על דעת רבי: מיתבי, הגונב בהמה אם

מכרה חוץ מקרב, או חוץ מרגלה, חוץ מקרנה, חוץ מגזיותיה, אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה. רבי אומר, דבר המעכב בשחיטה – חלק מהבהמה המעכב בשחיטה, שאם היתה חסרה חלק זה בחייה לא היתה ניתרת בשחיטתה לפי שללא חלק זה הרי היא נבילה ואין השחיטה מתירתה, אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה. וחלק שאינו מעכב את שחיטתה, שאף אם היתה חסרה חלק זה בחייה היתה ניתרת בשחיטה, אין זה שיויר ומשלם תשלומי ארבעה וחמשה. רבי שמעון בן אלעזר אומר, מכרה חוץ מקרנה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אך אם מכרה חוץ מגזיותיה אין זה שיויר ומשלם תשלומי ארבעה וחמשה.

ומבואר שנחלקו תנאים בדבר זה, ובשלמא ללוי לא יקשה מהברייתא, שכן יש לומר שהוא סובר בתנא קמא, שאף אם מכרה חוץ מקרנה או גזיותיה הרי זה שיויר ופטור, אלא לרב שאינו פוטר אלא אם שייר דבר הניתר עמה בשחיטה, כמאן – כמי שהתנאים המבוארים בברייתא הוא סובר, הרי לתנא חוץ מקרנה אינו משלם מגזיותיה הוא שיויר, ולרבי אף אם שייר את ידה שהוא ניתר בשחיטה אינו שיויר עד שישיר בדבר המעכב בשחיטה, ולרבי שמעון בן אלעזר אף קרנה הוא שיויר, ואילו לרב אינו שיויר.

מתרצת הגמרא: אמר, רב דאמר כי האי תנא – סובר כמו הברייתא ששנאה תנא אחר, שמביא דברי רבי שמעון בן אלעזר באופן אחר, וכמו דתניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר, גנב בהמה ומכרה חוץ מקרב וחזין – או חוץ מרגלה, אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה, משום שהם דברים הניתרים עמה בשחיטה, אך אם מכרה חוץ מקרנה, חוץ מגזיותיה, משלם תשלומי ארבעה וחמשה, משום שאינם ניתרים עם הבהמה בשחיטה, ואינם שיויר.

הגמרא מבארת טעם דעות אלו. מבררת הגמרא, במאי קמילי – מה טעם מחלוקתם. מבארת הגמרא, תנא קמא קבר, כיון שנאמר 'ומכרו' משמע שפולו קעין – שצריך שיטבח את כל השור, ורק אז חייב, וכן כיון שנאמר 'ומכרו' משמע שפולו קעין – שצריך שימכור את כל השור, ורק אז חייב, ולכן כל דבר ששייר בו פטור אף שאינו ניתר בשחיטה.

ורבי קבר, שיש לדרוש הפסוק כך, 'ומכרו', מיד דהוי בטביחה – דווקא אותם איברים שבהם שייך שחיטה, שלולא הם לא היתה שחיטת הבהמה מתירתה, בהם נאמר דין המכירה, שצריך שימכור כל איברים אלו אך אם שייר מהם אינה מכירה, ולאפוקי מיד דלא תניא בטביחה – למעט אותם האיברים שאין שייך בהם שחיטה, שאף אם היתה הבהמה חסרה איברים אלו היתה השחיטה מתירה את הבהמה, שבהם לא נאמר דין המכירה, ואם מכר את כל הבהמה חוץ מאיברים אלו אין זה שיויר. שכיון שנאמר לאחר 'וטבח' 'ומכרו', משמע שהמכירה צריכה שתהיה דומיא דטביחה, דמכיתה – באותם הגדרים של טביחה.

ורבי שמעון בן אלעזר קבר שאין לדרוש 'ומכרו' דומיא דטביחה, ולכן קרנא דלא למינא קמא – קרנה של הבהמה שאינה עומדת להיגזז, הרי היא כחלק ממנה, והוי שיויר במכירה, ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה. אך גזיותיה דלמינא קמי – צמרה של הבהמה שעומד להיגזז, אינו נחשב חלק ממנה, ואם שייר בו לא הוי שיויר במכירה, ומשלם תשלומי ארבעה וחמשה. הוי שיויר במכירה, ולא משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אך אם שייר קרנה וגזיותיה, דלא צריכי בטביחה – שאינם זקוקים לשחיטה, לא הוי שיויר במכירה, ומשלם ארבעה וחמשה.

מקשה הגמרא: קשיא דרבי שמעון בן אלעזר אדרבי שמעון בן אלעזר – קשה מדברי רבי שמעון בן אלעזר בברייתא הראשונה על דברי רבי שמעון בן אלעזר בברייתא השניה. כלומר שהברייתות

לעצמו שלושים יום לעשות בה מלאכה, ולאחריהם יקבלה
הלוקח, או שמכרה חוץ מללאכתה – שאם ירצה הלוקח יוכל
לשחטה, אך אם יעשה בה מלאכה תהיה המלאכה שייכת למוכר,
או שמכרה חוץ מעוקרה – שאם תלד יהיה העובר שייך למוכר,
מהו, האם נחשב הדבר שלא מכרו כולו ופטור, או שאין זה שויר
וחיביב.
הגמרא מבארת את הספק האחרון, שמכרה חוץ מעוקרה: **אליבא**
דמאן דאמר 'עובר ירך אמו הוא' – שהעובר נחשב כאחד מאיברי
אמו, לא תבעי קה – אין להסתפק אם נחשב העובר לשויר או לא,
דחא שויר קה – שהרי שויר בבהמה עצמה, שהעובר הוא כאבר
שלה. כי תבעי לה, **אליבא דמאן דאמר דעובר לאו ירך אמו**, אלא
נחשב כבהמה בפני עצמה, והם שני גופים, ולדעתו יש להסתפק
מאי, מימר אמרינן – האם יש לומר כיון דמחזיק קה – העובר באמו,
הרי הוא כבהמה אחת, ואם שויר את העובר הוי שויר במכירת
האם ופטור, או דלמא, כיון דלמפרש מיה קאי – כיון שהעובר
עומד לפרוש מאמו, אינו נחשב כבהמה אחת וכששוירו במכירה
לא הוי שויר וחיביב על מכירת האם.
איבא דאמר – יש שביארו הספק בדרך אחרת, האם נאמר כיון
דלאו ירך אמו הוא, לא הוי שויר, שהרי העובר כגוף בפני עצמו,
או דלמא, כיון דצריך לאישתרוני בחדה בשחיטה – כיון שהעובר
צריך להיות ניתן עם אמו בשחיטתה, ואם מתה בלא שחיטה
ונמצא בטנה אף הוא נאסר באכילה, נמצא ששחיטת האם
נמצילה לוולד והרי הוא נותר בשחיטתה, ובששירי במכירה
במאן דשויר בגופה דמי – הרי זה כמו ששויר בגוף הבהמה דבר
הנותר עמה בשחיטתה, ופטור. תיקו:

ספק נוסף, בעי רב פפא, נזבה לבהמה שלימה, ולאחר מכן קטעה
לרגלה, ומכרה, מהו, האם חייב ארבעה וחמשה על מכירה זו או
לא. וצדדי הספק, מי אמרינן, מאי נזבה הא לא זבין – הרי לא מכר
את כל מה שגב, שהרי גב בהמה שלימה ומכרה ללא רגלה, ואין
זה 'ומכרו כולו' ופטור, או דלמא, מה דזבין הא לא שויר – הרי לא
שויר כלום במכירה ומכר את כל מה שהיה בידו בשעת המכירה,
ונחשב 'ומכרו' כולו וחיביב. תיקו:

הגמרא מביאה ברייתא באופנים הנכללים בכלל 'טביחה' או
'מכירה' להתחייב עליהם ארבעה וחמשה: תנו רבנן, נזב בהמה,
ונתן אותה לאחר כדי שיטבח אותה, ומכח אותו אדם את הבהמה,
או שנגב ונתן לאחר כדי שימכור אותה, ומכר אותו אדם את
הבהמה,

סותרות זו את זו. מתרצת הגמרא, תרי תנאי ואלבא דרבי שמעון
בן אלעזר – אכן שני תנאים הם שנחלקו בדבריו.
הגמרא מביאה ברייתא בענין 'וטבח' כולו: תנו רבנן, הנזב את
הקיסיעה – בהמה שקטעה ידה או רגלה, ואת ההיגרת – או אם גב
בהמה צולעת בידה או ברגלה, ואת הפסוקא – או אם גב בהמה
עיוורת, וכן הנזב הפסוקא השותפין, וטבח או מכר, בכל אלו חייב
ארבעה וחמשה, לפי שמכר את כל מה שגב בלא שויר. ושותפים
שנגבו יחדיו, וטבחו או מכרו, שותפין.
שואלת הגמרא: והתנאי בברייתא אחרת, שותפין שנגבו וטבחו או
מכרו, חייבין ארבעה וחמשה. ושלא כדברי הברייתא כאן
שפטורים. משיבה הגמרא, אמר רב נחמן, לא קשיא, כאן – מה
ששנינו בברייתא כאן שפטורים, מדובר בשותף שנגב מחבירו –
שנגב הוא זה שהיה שותף בבהמה, וגבב את חלקו של חבירו,
וכיון הלא היתה כל הטביחה בגניבה אלא בחלקו של
חבירו בלבד פטור. ובאן – מה ששנינו בברייתא השנייה שחייבים,
מדובר בשותף שנגב מעלמא – בשני שותפים שגבבו יחדיו בהמה
של אדם אחר, ונעשו שותפים בגניבה, ולכן חייבים שהרי כל
הטביחה והמכירה בגניבה.
רבא מקשה על תירוצו זה: איתיביה רבא לרב נחמן, ממה ששנינו
בברייתא, וכול – שמה נאמר ששותף שנגב מחבירו את חלקו, וכן
שותפין שנגבו יחדיו בהמה שאינה שלהם, וטבחו או מכרו והו
חייבין, תלמוד לומר 'ומכרו' ומשמע כולו בעינן – שצריך שתהא
הטביחה והמכירה כולה בגניבה, ואלבא – ובשני אופנים אלו אינו
כן, שהשותף שגבב מחבירו טובח או מוכר בגניבה רק את חלק
חבירו, ושנים שגבבו יחדיו מאדם אחר כל אחד מהם טובח רק חצי
מהבהמה. ומבואר שאף שותפים שטבחו או מכרו פטורים ושלא
כתירוצו של רב נחמן.

רב נחמן חוזר ומתיר באופן אחר: אלמא אמר רב נחמן, לא קשיא,
באן – מה ששנינו בברייתא השנייה שחייבים, מדובר בשותף שנגב
לדעת חבירו – שאחר שגבבו השותפים את הבהמה, טבח אחד מהם
את כל הבהמה בהסכמת הגבב השני, ונעשה שליח לטבח את
חלקו, ולכן הרי זה כמו שטבחו יחדיו את כל הבהמה וחייבים
לשלם ארבעה וחמשה. ואילו באן – מה ששנינו בברייתא כאן
ששותפים שטבחו פטורים, מדובר בשותף שנגב שלא לדעת חבירו
– שאחד משהשותפים שגבבו טבח שלא בהסכמת הגבב השני,
ונמצא שלא טבח את כל מה שגבב, ולכן פטור.
הגמרא מביאה כמה ספיקות בענין זה:
בעי רבי ירמיה, הגונב בהמה ומכרה חוץ משלשים יום – ששויר